

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Тернопільського національного
економічного університету

Голова вченої ради
Професор Крисоватий А. І.

«22» березня 2016 р.

Протокол № 7

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ АСПІРАНТІВ

Тернопіль – 2016

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про педагогічну практику аспірантів (далі – Положення) розроблено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» та інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України. Положення затверджено вченою радою Тернопільського національного економічного університету (далі Університет), діє тимчасово до введення стандартів вищої освіти підготовки докторів філософії.

1.2. Педагогічна практика є складовою частиною навчання аспірантів денної та заочної форми навчання для професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності доктора філософії у вищій школі.

1.3. Положення про педагогічну практику аспірантів Університету регламентує порядок проходження педагогічної практики аспірантами, завдання та методичне забезпечення педагогічної практики аспірантів, звіт за результатами педагогічної практики.

1.4. Організатором педагогічної практики аспірантів і базою для проходження педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений аспірант. Аспірант може пройти практику на інших кафедрах Університету та на аналогічних кафедрах інших вищих навчальних закладах (далі – ВНЗ).

1.5. Вибір дисциплін, з яких відбуватиметься педагогічна практика, здійснюється заздалегідь, відповідно до педагогічного навантаження, і узгоджено із дисциплінами, які викладає науковий керівник, або в межах тематики дисертаційної роботи аспіранта.

1.6. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта (але не пізніше 3 року навчання згідно з навчальним планом наукової спеціальності), затверджуються науковим керівником.

1.7. Педагогічна практика проводиться після засвоєння програми дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» і є обов'язковою для усіх аспірантів очної і заочної форми навчання.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ АСПІРАНТІВ

Метою педагогічної практики є поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного до фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу для спеціальностей фахового напрямку.

Педагогічна практика передбачає вирішення таких завдань:

- виховання творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності;
- формування потреб в підвищенні своєї наукової та науково-педагогічної кваліфікації;

- формування на основі одержаних у вищому навчальному закладі знань із базових дисциплін, професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу;
- виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

3. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Зміст педагогічної практики аспіранта передбачає:

- відвідування лекційних, семінарських та практичних занять досвідчених викладачів кафедри або Університету;
- проведення навчально-методичної роботи (написання конспектів лекцій, підручників, навчальних посібників та інших навчально-методичних матеріалів);
- оформлення результатів досліджень у вигляді доповіді до теоретичного семінару чи наукової конференції, що проводяться базовою кафедрою, або у вигляді наукової статті;
- проведення лабораторних, семінарських, практичних занять, лекцій чи їх фрагментів;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
- проведення індивідуальної роботи зі студентами щодо написання курсових робіт, покращення академічної успішності тощо;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності;
- виступ-звіт аспіранта на засіданні кафедри про результати проведення практики.

3.2. Конкретний зміст педагогічної практики аспіранта визначає кафедра з урахуванням стажу й здобутого аспірантом досвіду роботи у ВНЗ та безпосередніми завданнями кафедри.

3.3. Відповідальність за організацію практики аспіранта несе його науковий керівник у межах годин, передбачених за наукове керівництво.

Академічне навантаження, яке виконує аспірант під час педагогічної практики, зараховується викладачу, що викладає певний курс і контролює якість його викладання аспірантом (присутність викладача на заняттях обов'язкова).

3.4. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником та завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗА ПРОВЕДЕННЯМ ПРАКТИКИ АСПІРАНТІВ

4.1. Безпосередній контроль за педагогічною практикою аспіранта здійснюють його науковий керівник та лектор з дисципліни, за якою відбувається практика.

4.2. За підсумками проходження педагогічної практики аспірант подає до відділу аспірантури і докторантури звіт за кожним видом робіт педагогічної практики, підписаний завідувачем кафедри, науковим керівником або лектором з дисципліни, за якою відбувалася практика.

4.3. Оцінка за педагогічну практику виставляється науковим керівником та лектором з дисципліни, за якою відбувалася практика, і затверджується завідувачем кафедри.

4.4. Аспіранти, які виконують навчальну, навчально-методичну роботу за трудовою угодою в межах Університету подають до аспірантури звіт про проходження педагогічної практики відповідно виконаної на кафедрі (Університету) навчальної, навчально-методичної роботи. Звіти мають бути підписані науковим керівником та завідувачем кафедри на якій виконує навантаження аспірант. Оцінка виставляється за результатами контролю окремих занять, які проводить аспірант, за планом завідувача кафедри.

4.5. Кількість годин на всі види робіт, які виконує аспірант у часи педагогічної практики, складає не менше 30 годин на навчальну роботу та 30 годин на навчально-методичну роботу, але не більше 200 годин за всіма видами робіт.

4.6. Аспіранти, які з поважних причин не змогли пройти педагогічну практику у запланований термін, повинні пройти її в інший час, визначений кафедрою.

5. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ПРАКТИКАНТА

5.1. Аспірант проводить свою діяльність згідно з вимогами Статуту, правилами внутрішнього розпорядку Університету, виконує розпорядження адміністрації навчального закладу, настанови керівників асистентської педагогічної практики.

Аспірант має право отримувати консультації від наукового керівника, викладачів кафедри з усіх питань проведення педагогічної практики.

Аспірант-практикант має право користуватися бібліотекою Університету (бази асистентської педагогічної практики), навчальними кабінетами, навчальними посібниками.

Аспірант має право проходити педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України з наступним поданням звіту та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

5.2. Аспірант зобов'язаний:

- сумлінно виконувати завдання педагогічної практики, визначені кафедрою;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт;

- виконувати Статут Університету, Правила внутрішнього розпорядку Університету, розпорядження деканату, рішення кафедри;
- своєчасно подати до відділу аспірантури і докторантури звіт «Про проходження педагогічної практики».

6. ЗАВДАННЯ ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на керівника практики та завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант. Завідувач кафедри, за якою закріплений аспірант, приймає участь у захисті звіту про проходження практики.

Керівники педагогічної практики забезпечують:

- виховання у аспірантів стійкого інтересу до професії викладача, потреби у фаховій і педагогічній самоосвіті;
- закріплення, поглиблення та синтезування фахових, психолого-педагогічних, методичних знань і мовних умінь у процесі розв'язання конкретних навчальних завдань;
- участь та ознайомлення аспіранта з сучасним станом навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності як викладача у вищій школі;
- Керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:
- вирішують організаційні питання, пов'язані з асистентською педагогічною практикою;
- надають аспірантам консультації з питань змісту і планування навчальних занять;
- організовують та контролюють підготовку до лекційних, практичних і семінарських занять, відвідування навчальних занять і позанавчальних заходів і проводять аналіз їх із аспірантами тощо;
- відвідують заняття закріплених за ними практикантів та аналізують їх;
- проводять семінари з фахових дисциплін, на яких демонструють методичні прийоми викладання та проводять аналіз їх за участю аспірантів;
- перевіряють документацію, аналізують звіти практикантів.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

6.1. Положення затверджується вченою радою Університету й уводиться в дію наказом ректора Університету.

6.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Університету в межах своїх повноважень, установлених у посадових інструкціях.

6.3. Зміни й доповнення до Положення розглядаються й затверджуються вченою радою Університету й уводяться в дію наказом ректора Університету.

Завідувач аспірантури і докторантури

Л. К. Перехрест

Титульний аркуш

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет

ЗВІТ

з педагогічної практики аспіранта

(випускова кафедра)

(спеціальність)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Куратор практики від бази практики

(підпис)

(прізвище, ініціали)

М.П.

Керівник практики від кафедри _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Завідувач випускової кафедри _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

**Основні підсумки практики
(форма контролю, оцінка за шкалою ВНЗ)**

Рекомендації:

Висновок:

Куратор практики від бази практики: П.І.Б.
 Керівник практики від кафедри: П.І.Б.
 Період проходження: день/місяць – день/місяць рік
 Загальний обсяг годин:

Таблиця Б.1

План проходження практики

Зміст роботи	День				
	1	2	3	4	5
Перший тиждень					
Складання індивідуального плану проходження практики					
Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри					
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри та надання характеристики їх педагогічної діяльності					
Вибір теми, розробка змісту навчальних занять та його методична підготовка					
Другий тиждень					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт аспірантів					
Третій тиждень					
Підготовка звіту про педагогічну практику					
Захист аспірантами звіту про педагогічну практику					

Таблиця В.1

Сітка відвіданих занять

№ з/п	Назва дисципліни	Дата проведення	Час пров.	К-сть годин	Вид роботи	Група	К-сть студентів
Загальна кількість годин							

Таблиця В.2

Сітка проведених занять

№ з/п	Назва дисципліни	Дата проведення	Час пров.	К-сть годин	Вид роботи	Група	К-сть студентів
Загальна кількість годин							